
Systematic Review of Effectiveness Studies Conducted Regarding Women Cosmetic Surgery in Iran

---

Article Info

Authors:

Ahmad Parsaei^{1*}, Elham
Khajavi²

Keywords:

Effectiveness, cosmetic
surgery, systematic review.

Article History:

Received: 2024-01-25

Accepted: 2024-04-08

Published: 2024-06-10

Correspondence:

Email:

ahmadparsaei68@gmail.com

Abstract

Purpose: The aim of the current study was to systematically review the effectiveness studies conducted on women's cosmetic surgery in the last 5 years (2018-2023).

Methodology: This study is a type of secondary research and is considered a systematic review according to the implementation method. Document analysis method was used to collect data, which included all published effectiveness studies (2018-2023) and a total of 16 studies were examined. The information obtained was made by the researcher's checklist tool and the summary of the contents was presented in the form of a table.

Findings: What emerged from the review of articles published in the last 5 years was that the treatments that were targeted include positive psychotherapy; schema therapy; cognitive-behavioral therapeutic approach; interpersonal psychotherapy; self-belief based on choice theory; metacognitive therapy; emotion regulation skills; Acceptance and Commitment Therapy; body appreciation training; Self-healing training and cognitive therapy are based on mindfulness, and among them, therapy based on acceptance and commitment has received more attention.

Conclusion: Despite the steep trend toward cosmetic surgery and the proof of the existence of psychological disorders and problems in people applying for cosmetic surgery, few researches have been recorded in the field of applying effective psychological treatments; Therefore, it is necessary for future researchers to pay special attention to this category.

-
1. Master's student in general psychology, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran. (Corresponding Author)
  2. Department of Dermatology, School of Medicine, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran.

مرور نظام‌مند مطالعات اثربخشی انجام شده در خصوص جراحی زیبایی زنان در ایران

احمد پارسائی^{۱*}، الهام خواجوی^۲

چکیده

هدف: هدف مطالعه حاضر مرور نظام‌مند مطالعات اثربخشی انجام شده در خصوص جراحی زیبایی زنان در ۵ سال اخیر (از ۱۳۹۷ الی ۱۴۰۲) بود.

روش: این مطالعه از نوع بررسی‌های ثانویه است و با توجه به روش اجرا مرور نظام‌مند تلقی می‌شود. جهت گردآوری داده‌ها از روش تحلیل اسنادی استفاده گردید، که شامل تمامی مطالعات اثربخشی منتشرشده (۱۳۹۷-۱۴۰۲) بود و جمعاً ۱۶ مطالعه مورد بررسی قرار گرفت. اطلاعات به‌دست‌آمده با ابزار چک‌لیست محقق ساخته و تلخیص مطالب در قالب جدول ارائه شد.

یافته‌ها: آنچه از بررسی مقالات منتشر شده در ۵ سال اخیر برآمد این بود که درمان‌هایی که هدف قرار داده شد عبارت از روان‌درمانی مثبت‌گرا؛ طرحواره درمانی؛ رویکرد درمانی شناختی-رفتاری؛ روان‌درمانی بین-فردی؛ خودباوری مبتنی بر تئوری انتخاب؛ درمان فراشناختی؛ مهارت تنظیم هیجان؛ درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد؛ آموزش قدردانی از بدن؛ آموزش خودشفابخشی و شناخت درمانی مبتنی بر ذهن‌آگاهی بوده که از بین آن‌ها، درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بیشتر مورد توجه قرار گرفته است.

نتیجه‌گیری: علی‌رغم شیب تند گرایش به جراحی زیبایی و اثبات وجود اختلال و مشکلات روانشناختی در افراد متقاضی جراحی زیبایی، پژوهش‌های اندکی در حوزه کاربست درمان‌های روانشناختی اثربخش ثبت شده است؛ بنابراین لازم است پژوهشگران آتی به این مقوله توجه ویژه داشته باشند.

کلیدواژه‌ها: اثربخشی، جراحی زیبایی، مرور نظام‌مند.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران. (نویسنده مسئول)

^۲. بخش پوست، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران.

مقدمه

در عصر حاضر، زندگی روزمره به موضوع انتخاب شخصی تبدیل شده است؛ بدین معنا که مردم می‌توانند کاری را انجام دهند که می‌خواهند و چیری بشوند که خودشان می‌خواهند (Zoghipaidar et al., 2018). از سویی دیگر، گرایش به زیبایی و زیباخواهی در فطرت انسان است (Hedayat & Nazari poshtkoki, 2023) و در این بین، جراحی پلاستیک به شخص کمک می‌کند بدن خودش را بهتر بسازد و احساس اعتماد به نفس بیشتری داشته باشد (Salehahmadi & Rafie, 2012). در واقع عاملی برای بهبود کیفیت زندگی برای افرادی است که دچار بدشکلی بدن هستند؛ اما اگر به طور درستی به کار گرفته نشود، خطرناک است (Farshidfar et al., 2013). جراحی پلاستیک عموماً به دو طبقه عمده بازسازی و زیبایی تقسیم می‌شود. جراحی‌های مرتبط با بازسازی برای ایجاد عملکرد بهنجار جسمانی و اجتماعی در افراد ضروری‌اند. جراحی‌های بازسازی کمک می‌کنند تا افراد از شر نقایص جدی جسمانی خود خلاص شوند و کیفیت زندگی اجتماعی‌شان را بهبود ببخشند. اما جراحی‌های زیبایی اغلب به دلیل نارضایتی افراد از نقص‌های جزئی و تخیلی در ظاهرشان انجام می‌گیرند و بر جنبه‌های زیبایی و ظرافت تاکید دارند (Sohrabi, 2011). در واقع، جراحی بازسازی، اقدامی ترمیمی است و تمرکز بر رفع نقایص و بهبود عملکرد و ظاهر دارد. ولی جراحی زیبایی، تمرکزش بر بهبود و ارتقای ظاهر در جهت ایده‌آل‌گرایی می‌باشد و اختیاری است (Talebidalir, 2023). در حقیقت امروزه یکی از روش‌های ارضای میل درونی به زیبایی، عمل جراحی زیبایی است (Hedayat & Nazari poshtkoki, 2023). جراحی زیبایی به عنوان یکی از شایعترین اعمال جراحی در سطح جهان مطرح است که میزان بهره‌گیری از آن رو به افزایش است. این نوع جراحی، نوعی جراحی ترمیمی است که در ابتدا برای رفع ضایعات مادرزادی استفاده می‌شده اما در مراحل بعد با اهداف زیبایی به کار گرفته شد (Zoghipaidar et al., 2018). از سویی دیگر، در چند دهه اخیر برداشت‌های تازه‌ای از زیبایی شده و زیبایی به عنوان جذابیت و بی‌نقص بودن تعریف گردیده است (Khabbaz sabet et al., 2023). همچنان که ادراک در افراد به لحاظ قابلیت و استعدادها مختلف است، ادراک زیبایی نیز در افراد مختلف گوناگون است (Dibachi & Rajabi, 2017; cited by Sharifinia et al., 2020). در این راستا، اعمال زیبایی به‌دنبال تغییر سبک زندگی و ارزش‌های اجتماعی مورد توجه مردم قرار گرفته‌اند (Tajvar et al., 2023) به گونه‌ای که نرخ جراحی زیبایی از ابتدای قرن ۲۱ در مسیر صعودی قرار گرفته است (Shahheydari et al., 2023).

همانطور که اشاره شد، امروزه جراحی زیبایی به عنوان شایع‌ترین نوع جراحی‌ها شناخته شده است که به طور روزافزونی میزان آن نیز افزایش پیدا می‌کند (Kazei & Lin, 2019) و در سال‌های اخیر، گرایش به این نوع جراحی در ایران نیز افزایش پیدا کرده است. در واقع امروزه جراحی‌های زیبایی به عنوان یکی از دغدغه‌های انسان در جامعه ایرانی تلقی می‌شود (Tourani et al., 2023). در این راستا پژوهش‌های فراوانی در حوزه روانشناختی- اجتماعی در رابطه با گرایش به جراحی زیبایی در بین گروه‌های مختلف و با روش‌های متفاوت انجام شده است (Talebidalir, 2023) چرا که مولفه‌های روانشناختی در تقاضای عمل جراحی زیبایی و همچنین در پیش‌آگهی و رضایت پس از عمل نقش مؤثری دارد (Mokhtari et al., 2021).

زیبایی و زیباسازی یکی از مسائل مورد توجه انسان در طول تاریخ بوده است، زیرا چهره و ظاهر فیزیکی ممتاز مردان و زنان مزایای ویژه‌ای را برای آن‌ها به ارمغان می‌آورد و سبب بروز رفتار ویژه از طرف دیگران در برخورد با فرد می‌شود (Rahardja, 2022). از این رو همه ساله در سراسر جهان، تعداد فزاینده‌ای از افراد به دلایلی مختلفی همچون اصلاح ناهنجاری‌های مادرزادی تا کاهش اثرات پیری تحت عمل جراحی قرار می‌گیرند (Alotaibi, 2021). در این بین، دستاورد پژوهشی در ایران در زمینه دلایل گرایش به زیباسازی، حاکی از آن است که عوامل درون فردی، زیبایی با زیرمضامین خودپنداره بدنی منفی، اضطراب اجتماعی، برتری‌جویی، اعتماد به نفس پایین، پیری هراسی و نگاه زیبایی‌شناسانه به بدن، مضمون عوامل خانوادگی با زیرمضامین کسب رضایت همسر و ترس از مقایسه شدن با زنان زیبا توسط همسر و مضمون عوامل اجتماعی با زیرمضامین فشار اجتماعی، نشان دادن هویت طبقاتی، تبلیغات رسانه‌ای،

الگوگیری از دوستان، هم‌نوابی گروهی، مُدگرایی از دلایل گرایش به جراحی زیبایی عنوان شده است (Hosseini et al., 2020). اما از سویی دیگر، آمارها حاکی از آن است که حدود ۷۰ درصد افراد جویای جراحی‌های زیبایی دارای اختلالات روانی می‌باشند که شایع‌ترین این اختلالات افسردگی و اختلال شخصیت پرخاشگر- منفعل می‌باشد (Pruzinsky, 2019). یک مطالعه نیز نشان داد از میان ۱۰۰۰ نفر متقاضی جراحی زیبایی در آمریکا، ۴۴/۱ درصد دارای اختلالات روانپزشکی بودند، و بیشترین اختلال روانپزشکی در میان آن‌ها اختلال افسردگی اساسی و اختلال اضطراب فراگیر بود (Jang & Bhavsar, 2019). باورهای غیرمنطقی نیز نقش مهمی در کاهش بهداشت روانی در افراد متقاضی جراحی زیبایی بازی می‌کند (Hosseini et al., 2018). برای مثال؛ در مطالعه‌ای نشان داده شد باورهای غیرمنطقی در مورد ظاهر، فقط در زنان متقاضی جراحی زیبایی به عنوان ملاک زیبایی دیده می‌شود (Wang et al., 2020).

جراحی‌های زیبایی از طریق مکانیسم تغییر در تصویر بدنی می‌تواند بیشتر زنان را تحت تأثیر قرار دهد (Eftekhari et al., 2019). تصویر بدن به تصویری گفته می‌شود که فرد از بدن خود تشکیل می‌دهد، یعنی شناخت عینی و ارزیابی‌های ذهنی ویژگی‌های بدن خود (Kabiri Agh Ziarat et al., 2023). درک نامناسب بین تصویر بدنی و نارضایتی از آن می‌تواند با مشکلات جسمی و روانی متعدد همراه باشد (Kuhn et al., 2018; cited by Pakandish et al., 2020). نتایج مطالعه‌ای نشان داد که زن‌های علاقمند به جراحی زیبایی، دارای نگرش‌های ناکارآمد در مورد تصویر بدن خود در روابط بین فردی، پیشرفت شخصی و خودپنداره هستند (Sadeghi et al., 2018). علاوه بر این طرح‌واره‌های افراد متقاضی جراحی زیبایی در تصمیم‌گیری آن‌ها برای اقدام به جراحی دارای نقشی اساسی است (Salehi et al., 2019). در واقع در سال‌های اخیر برخی پژوهشگران در حوزه اثربخشی (به عنوان مثال Tourani et al., 2021; Shafiabadi et al., 2023; Tavakoli et al., 2023; Mokhtari et al., 2021; Hedayat & Nazari poshtkahi, 2023) و برخی دیگر در حوزه مولفه‌های اجتماعی-جامعه‌شناختی (به عنوان مثال Darajati & Rezaee, 2023; Pirahari & Bidaran, 2018) و روانشناختی (به عنوان مثال Oveisi et al., 2023; Khabbaz Sabet et al., 2023) مراجعین به مراکز جراحی زیبایی را در کشور هدف قرار داده‌اند و بررسی‌ها حاکی از آن است که پژوهشگران در تلاش هستند تا در حیطه‌های مختلف به بررسی معایب یا مزایای جراحی زیبایی در زنان بپردازند. از این رو در این بررسی تلاش شد تا این پژوهش‌ها را دسته‌بندی نموده تا به این سوال پاسخ دهیم که در سال‌های اخیر چه مولفه‌هایی توسط پژوهشگران در خصوص جراحی زیبایی هدف قرار داده شده و تلاش شده است تا چالش پیش روی این گروه از افراد، برطرف گردد و در عین حال به چه متغیرها و عواملی کمتر پرداخته شده است به عبارت دیگر خلا پژوهشی در حوزه گرایش زنان به جراحی زیبایی چیست؟

روش

به منظور انجام این بررسی، همه مطالعات پژوهشی زبان فارسی منتشر شده در بازه زمانی سال ۱۳۹۷ الی ۱۴۰۲ در حیطه اثربخشی با هدف قرار دادن جراحی زیبایی زنان از پایگاه‌های معتبر جستجو (مانند مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی^۱، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی^۲، بانک اطلاعات نشریات کشور^۳ و مرجع دانش، پایگاه مجلات تخصصی نور^۴، ناشر تخصصی کنفرانس‌های ایران^۵) برای گنجاندن در مرور در نظر گرفته شدند. دست‌نوشته‌های منتشر نشده، بررسی‌ها، دستورالعمل‌ها، تفسیرها و سایر مقالات توصیفی از مطالعه حذف شدند. چکیده‌های منتشر شده نیز گنجانده نشده‌اند، زیرا اطلاعات ارائه‌شده در چکیده‌ها محدود است و اغلب بررسی نشده است. کلیدواژه‌های جستجو نیز دو کلیدواژه جراحی زیبایی و زنان بود که تعداد ۷۷ مقاله با این کلیدواژه‌ها یافت شد و پس از حذف مقالات

1 - <https://www.sid.ir/fa/journal/>

2 - www.ensani.ir

3 - www.magiran.com

4 - <https://www.noormags.ir/>

5 - www.civilica.ir

تکراری، طرح‌های همبستگی، فراتحلیل و سایر طرح‌های غیر از اثربخشی، تعداد ۱۶ باقی ماند که در حوزه اثربخشی با هدف قرار دادن زنان متقاضی جراحی زیبایی بوده که دستاورد آن در جدول (۱) ارائه شده است.

یافته‌ها

جدول ۱. پژوهش‌های اثربخشی با هدف قرار دادن زنان متقاضی جراحی زیبایی در ایران

ردیف	نویسنده (گان)	سال	عنوان پژوهش	نتیجه‌گیری
۱	Tavakoli et al.	۲۰۲۳	مقایسه اثربخشی روان‌درمانی مثبت‌گرا و طرحواره درمانی بر کاهش پذیرش شناختی و حرمت خود جسمانی در زنان متقاضی جراحی زیبایی	به نظرمی‌رسد که روان‌درمانی مثبت‌گرا و طرحواره درمانی موجب بهبود ارزیابی افراد از ظاهر جسمانی خود و بالا بردن میزان ادراک افراد در سنجش، ارزیابی و قابل کنترل بودن محیط در زنان متقاضی جراحی زیبایی می‌شود.
۲	Rabi et al.	۲۰۲۳	اثربخشی طرحواره درمانی بر ارزشیابی تناسب اندام و نگرانی از عدم پذیرش درخواست در زنان متقاضی جراحی زیبایی	نتایج نشان داد طرحواره درمانی بر کاهش ارزشیابی تناسب اندام، نگرانی از عدم پذیرش درخواست و انتظار پاسخ در زنان متقاضی جراحی زیبایی موثر است. همچنین نتایج نشان داد که این اثربخشی در دوره پیگیری نیز ماندگار است. نتیجه‌گیری می‌شود طرحواره درمانی یک درمان موثر در کاهش ارزشیابی تناسب اندام، نگرانی از عدم پذیرش درخواست و انتظار پاسخ در زنان متقاضی جراحی زیبایی است.
۳	Yousefi et al.	۲۰۲۳	اضطراب تصویر بدنی در زنان؛ مقایسه دو رویکرد درمانی شناختی- رفتاری و روان‌درمانی بین‌فردی	به نظر می‌رسد بهترین نشانه برای اقدام به جراحی زیبایی نداشتن اعتماد به نفس همراه با تمایل به تعامل اجتماعی و تمرکز افراطی بر یک ویژگی فیزیکی خاص باشد. اثربخشی درمان شناختی- رفتاری بر کاهش اضطراب تصویر بدنی می‌تواند ناشی از نقش مهم تفسیرهای ذهنی و عادات رفتاری بر اضطراب باشد. بهبود در وضعیت ادراک از بدن در فرد مبتلا به اضطراب باعث کاستن از توجه انتخابی به نقطه‌ای از بدن می‌شود و در نتیجه آن اضطراب کاهش می‌یابد.
۴	Shomali Ahmadabadi & Barkhordari Ahmadabadi	۲۰۲۳	تاثیر آموزش خودباوری مبتنی بر تئوری انتخاب بر کمال‌گرایی و خودکارآمدی دختران بازمانده از ازدواج	بر اساس نتایج پژوهش، آموزش خودباوری مبتنی بر تئوری انتخاب می‌تواند به عنوان یک روش مداخله‌ای موثر در کاهش مشکلات روانشناختی دختران بازمانده از ازدواج مورد توجه قرار گیرد.
۵	Tourani et al.	۲۰۲۳	مقایسه اثربخشی درمان فراشناختی و مهارت تنظیم هیجان بر گرایش به مد، باورهای غیرمنطقی و هم‌جوشی فکر-عمل در زنان متقاضی جراحی زیبایی	یافته‌های این پژوهش، اثربخشی این دو مداخله در کاهش گرایش به مد، باورهای غیرمنطقی و هم‌جوشی فکر-عمل را نشان داده است. از این رو، درمانگران می‌توانند از این دو رویکرد درمانی و آموزشی به‌ویژه درمان فراشناختی که از درمان‌های موج سوم است، استفاده نمایند.
۶	Tamannaeei & Nejat	۲۰۲۳	اثر مشاهده تصاویر خویش‌انداز زنان تأثیرگذار اینستاگرام بر نگرش و گرایش خانم‌ها به انجام جراحی‌های زیبایی با میانجی‌گری نارضایتی چهره‌ای	ارائه تصاویر خویش‌انداز اینستاگرامی کمتر از حد انتظار بر نارضایتی چهره‌ای و بر نگرش و گرایش به انجام جراحی‌های زیبایی تأثیرگذار بود.
۷	Hamedi Rostami et al.	۲۰۲۲	اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر بدریختی بدن و بهزیستی روان‌شناختی در زنان	نتایج نشان داد که درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد سبب کاهش اختلال بدریختی بدن و افزایش بهزیستی روان‌شناختی در زنان مراجعه کننده به کلینیک‌های

متقاضی جراحی زیبایی: یک مطالعه نیمه‌آزمایشی	جراحی زیبایی شهرستان ساری شد. بنابراین می‌توان گفت درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد در افراد متقاضی جراحی زیبایی می‌تواند موجب افزایش سطح سلامت روان شود و اختلال بدریختی بدن را در آن‌ها کاهش دهد.				
۸	Khabbaz Sabet et al.	۲۰۲۲	رابطه بین گرایش به جراحی زیبایی با نگرش به مد و تصویر بدنی منفی زنان متقاضی جراحی زیبایی با تکیه بر نوع جراحی: نقش میانجیگری تنظیم شناختی هیجان	یافته‌های این پژوهش می‌تواند، برای روان‌درمانگران و مشاوران در ارائه مشاوره تخصصی به زنان متقاضی جراحی پروتکلی مبنی بر اصلاح باورها و شناخت‌های غیرمنطقی و آموزش سبک‌های مقابله‌ای جهت کاهش تصویر بدنی منفی و مدگرایی و افزایش تنظیم شناختی هیجان معرفی نماید.	
۹	Fathi & Latifi	۲۰۲۲	مقایسه تأثیر آموزش قدردانی از بدن و آموزش خودشفابخشی بر اشتیاق نسبت به غذا و خودکارآمدی مربوط به کنترل وزن در زنان دارای اضافه وزن	مطابق با نتایج، از آموزش قدردانی از بدن و آموزش خودشفابخشی می‌توان به‌منظور کاهش اشتیاق نسبت به غذا و افزایش خودکارآمدی مربوط به کنترل وزن زنان دارای اضافه وزن استفاده کرد.	
۱۰	Jalali Farahani	۲۰۲۱	اثربخشی گروه درمانی درمان مبتنی بر تعهد و پذیرش بر شاخص توده بدنی در افراد مبتلا به چاقی	نتایج پژوهش نشان داد که درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر کاهش شاخص توده بدنی افراد مبتلا به چاقی موثر بودند.	
۱۱	Roustaei et al.	۲۰۲۱	اثربخشی شناخت درمانی مبتنی بر ذهن‌آگاهی بر تحمل پریشانی، خودپنداره بدنی و بهشیاری در زنان متقاضی جراحی زیبایی	با توجه به تأثیر این مداخله در افزایش تحمل پریشانی و بهشیاری و کاهش خودپنداره بدنی منفی متقاضیان جراحی زیبایی می‌توان کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مبتنی بر ذهن‌آگاهی برای مشاوران مراکز و بیماران در نظر گرفته شود.	
۱۲	Teymouri et al.	۲۰۲۱	تأثیر جراحی ترمیمی زیبایی اندام جنسی (کلپورافی) بر بهبود رضایت جنسی در زنان متأهل	اگرچه جراحی زیبایی ترمیمی اندام جنسی باعث بهبود رضایت جنسی می‌شود، اما بهتر است این جراحی فقط برای اهداف درمانی و در موارد علائم شدید استفاده شود.	
۱۳	Bani Torfi & Homaei	۲۰۲۰	اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر تمایزیافتگی خود، نگرانی از بدریختی بدن و ارزیابی منفی در افراد گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل تفاوت معنی‌دار دارند. درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد باعث افزایش تمایزیافتگی خود و کاهش نگرانی از بدریختی بدن و ارزیابی منفی شده است. بنابراین، با توجه به عناصر درمانی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد می‌تواند روش مناسبی برای اصلاح عوامل مؤثر بر انجام جراحی زیبایی باشد.	نتایج بین گروهی نشان داد که تمایزیافتگی خود، نگرانی از بدریختی بدن و ارزیابی منفی در افراد گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل تفاوت معنی‌دار دارند. درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد باعث افزایش تمایزیافتگی خود و کاهش نگرانی از بدریختی بدن و ارزیابی منفی شده است. بنابراین، با توجه به عناصر درمانی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد می‌تواند روش مناسبی برای اصلاح عوامل مؤثر بر انجام جراحی زیبایی باشد.	
۱۴	Hemmati & Habibimoghaddam	۲۰۲۰	بررسی تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر میزان تمایل بانوان به انجام جراحی‌های زیبایی در ناحیه فک و صورت در شهر اهواز سال ۹۸	نتایج نشان داد که شبکه‌های اجتماعی می‌توانند از طرق مختلف مثل کاهش اعتماد به نفس و افزایش تصور منفی نسبت به چهره، تبلیغات، افزایش فشار اجتماعی بر زنان، ایجاد تمایل به نزدیک شدن به چهره‌های ایده‌آل و افزایش مقبولیت چهره‌ای و جذب جنس مخالف در این شبکه‌ها، باعث گرایش به جراحی‌های زیبایی شوند. شبکه‌های اجتماعی علی‌رغم داشتن جنبه‌های مثبت، جنبه‌های منفی نیز دارند و	

می‌توانند در افزایش تمایل بانوان به انجام جراحی‌های زیبایی در ناحیه فک و صورت موثر باشند.				
نتایج نشان داد که روان‌درمانی مثبت‌نگر گروهی موجب افزایش شایستگی اجتماعی در مقیاس کلی و ابعاد آن در زنان متقاضی جراحی زیبایی در شهر اصفهان در گروه آزمایش در مرحله‌ی پس‌آزمون شده است و این تغییرات از نظر آماری معنادار هستند. بنابراین می‌توان از روش روان‌درمانی مثبت‌نگر گروهی به‌عنوان یک روش مداخله‌ای و درمانی برای زنان متقاضی جراحی زیبایی بینی به‌منظور بهبود شایستگی اجتماعی استفاده نمود.	تأثیر روان‌درمانی مثبت‌نگر گروهی بر شایستگی اجتماعی زنان متقاضی جراحی زیبایی بینی	۲۰۱۹	Sajadi & Jabalameli	۱۵
نتایج نشان داد که درمان شناختی-رفتاری بر شاخص توده بدنی و عزت نفس تأثیر معنادار داشت، اما این اثر بر اندازه کمر و باسن معنادار نبود. بر اساس یافته‌های این تحقیق درمان شناختی-رفتاری می‌تواند به عنوان یک درمان مناسب و مقرون به صرفه برای افراد مبتلا به اختلال چاقی محسوب شده و باعث کاهش شاخص توده بدنی و افزایش عزت نفس این افراد می‌گردد و در نتیجه می‌تواند مانع از جراحی‌های غیرضروری در برخی از این بیماران باشد.	بررسی اثربخشی درمان شناختی-رفتاری بر شاخص توده بدنی، اندازه دور کمر و باسن و میزان عزت نفس در زنان چاق متقاضی جراحی زیبایی شکم	۲۰۱۹	Babadi et al.	۱۶

جدول ۲. درمان‌های بکار گرفته شده

ردیف	درمان به کار گرفته شده	منبع	فراوانی	درصد
۱	روان‌درمانی مثبت‌نگر	Tavakoli et al., 2023; Sajadi & Jabalameli, 2019	۲	۱۲/۵۰
۲	طرحواره درمانی	Tavakoli et al., 2023; Rabi et al., 2023	۲	۱۲/۵۰
۳	رویکرد درمانی شناختی-رفتاری	Yousefi et al., 2023; Babadi et al., 2019	۲	۱۲/۵۰
۴	روان‌درمانی بین‌فردی	Yousefi et al., 2023	۱	۶/۲۵
۵	خودباوری مبتنی بر تئوری انتخاب	Shomali Ahmadabadi & Barkhordari Ahmadabadi, 2023	۱	۶/۲۵
۶	درمان فراشناختی	Tourani et al., 2023	۱	۶/۲۵
۷	مهارت تنظیم هیجان	Tourani et al., 2023	۱	۶/۲۵
۸	درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد	Hamedi Rostami et al., 2022; Jalali Farahani, 2021; Bani Torfi & Homaei, 2020	۳	۱۸/۷۵
۹	آموزش قدردانی از بدن	Fathi & Latifi, 2022	۱	۶/۲۵
۱۰	آموزش خودشفابخشی	Fathi & Latifi, 2022	۱	۶/۲۵
۱۱	شناخت درمانی مبتنی بر ذهن‌آگاهی	Roustaei et al., 2021	۱	۶/۲۵
-	جمع	-	۱۶	۱۰۰/۰

همانگونه که در جدول (۲) مشهود است؛ در پژوهش‌های بررسی شده؛ درمان‌هایی که هدف قرار داده شد عبارت از روان‌درمانی مثبت‌نگر؛ طرحواره درمانی؛ رویکرد درمانی شناختی-رفتاری؛ روان‌درمانی بین‌فردی؛ خودباوری مبتنی بر تئوری انتخاب؛ درمان فراشناختی؛ مهارت تنظیم هیجان؛ درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد؛ آموزش قدردانی از بدن؛

آموزش خودشفابخشی و شناخت درمانی مبتنی بر ذهن‌آگاهی بود که از بین آن‌ها، درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد با فراوانی ۳ و درصد ۱۸/۷۵، بیشتر مورد توجه قرار گرفته است.

بحث و نتیجه‌گیری

جراحی زیبایی را نوعی جراحی برای تغییر دادن ظاهر بدن، در نبود بیماری، آسیب و جراحت یا مشکلات مادرزادی ارثی می‌دانند که می‌تواند عاملی برای بهبود کیفیت زندگی باشد (Walker et al., 2021; cited by Hamedi, 2022). این در حالی است که امروزه جراحی زیبایی به عنوان یکی از شایع‌ترین اعمال جراحی در سطح جهان مطرح است که میزان بهره‌گیری از آن رو به فزونی است (Roustaei et al., 2021). در واقع میزان انجام جراحی زیبایی رو به افزایش است و توجه به عوامل رواج آن ضرورت دارد (Bani Torfi & Homaei, 2020). در این راستا؛ نظر به اینکه جراحی‌های زیبایی بیشتر برای تغییر ظاهر افراد و افزایش اعتماد به نفس آن‌ها انجام می‌شود، می‌توان گفت در متقاضیان جراحی زیبایی، تحمل آشفتگی و به‌شماره‌ی پایین و خودپنداره بدنی بالا است (Roustaei et al., 2021). شاخص دیگر، تصویر بدنی است. تصویر بدنی مفهوم پیچیده‌ای است که در بردارنده عوامل بیولوژیکی، روان‌شناختی، درونی و عوامل اجتماعی خارجی است. از آنجا که توجه‌گزینشی و درک نادرست از تصویر بدنی می‌تواند به اضطراب منجر شود (Yousefi et al., 2022)؛ این شاخص عامل دیگری در گرایش افراد به جراحی زیبایی است. علاوه بر این؛ عوامل دیگر که در گرایش افراد به جراحی زیبایی اثرگذارند، مواردی همچون انعطاف‌پذیری شناختی، حرمت‌خود جسمانی (Tavakoli et al., 2023)؛ تناسب اندام، عدم پذیرش درخواست (Rabi et al., 2023)؛ تصویر بدنی (Yousefi et al., 2023; Khabbaz Sabet et al., 2022; Eftekhari et al., 2019; Sadeghi et al., 2018)؛ کمال‌گرایی و خودکارآمدی (Shomali Ahmadabadi & Barkhordari Ahmadabadi, 2023)؛ گرایش به مد (Tourani et al., 2023; Khabbaz Sabet et al., 2022)؛ باورهای غیرمنطقی و هم‌جوشی فکر-عمل (Tourani et al., 2023)؛ اینستاگرام، نارضایتی چهره و نوع نگرش (Tamannaeei & Nejat, 2023)؛ بدریختی بدن و بهزیستی روان‌شناختی (Hamedi Rostami et al., 2022)؛ تنظیم شناختی هیجان (Khabbaz Sabet et al., 2022)؛ اشتیاق نسبت به غذا و خودکارآمدی مربوط به کنترل وزن (Fathi & Latifi, 2022)؛ شاخص توده بدنی (Jalali Farahani, 2021; Babadi et al., 2019)؛ تحمل پریشانی (Roustaei et al., 2021)؛ خودپنداره (Roustaei et al., 2021; Sadeghi et al., 2018) و به‌شماره‌ی (Roustaei et al., 2021)؛ رضایت جنسی (Teymouri et al., 2021)؛ تمایز یافتگی خود، نگرانی از بدریختی بدن و ارزیابی منفی (Bani Torfi & Homaei, 2020)؛ شبکه‌های اجتماعی (Hemmati & Habibimoghaddam, 2020)؛ شایستگی اجتماعی (Sajadi & Jabalameli, 2019) عزت نفس (Babadi et al., 2019)؛ عوامل درون فردی، عوامل خانوادگی و عوامل اجتماعی (Hosseini et al., 2020)؛ اختلالات افسردگی و اختلال شخصیت پرخاشگر-منفعل (Pruzinsky, 2019)؛ اختلال اضطراب فراگیر (Jang & Bhavsar, 2019)؛ باورهای غیرمنطقی (Wang et al., 2020; Hosseini et al., 2018) و طرح‌واره‌ها (Salehi et al., 2019) می‌باشند. در این راستا؛ به نظر می‌رسد درمان‌های روانشناختی می‌تواند بهبود دهنده عوامل ذکر شده باشد؛ از این رو در این مطالعه اقدام به یک بررسی مروری با هدف مرور مطالعات انجام شده در حیطه اثربخشی درمان‌های روانشناختی با تاکید بر زنان مراجعه‌کننده به مراکز جراحی زیبایی، شد. آنچه از بررسی مقالات منتشر شده در ۵ سال اخیر بر آمد این بود که درمان‌های بکار گرفته شده در این حیطه عبارت از روان‌درمانی مثبت‌گرا؛ طرح‌واره درمانی؛ رویکرد درمانی شناختی-رفتاری؛ روان‌درمانی بین-فردی؛ خودباوری مبتنی بر تئوری انتخاب؛ درمان فراشناختی؛ مهارت تنظیم هیجان؛ درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد؛ آموزش قدردانی از بدن؛ آموزش خودشفابخشی و شناخت درمانی مبتنی بر ذهن‌آگاهی بوده که از بین آن‌ها، درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بیشتر مورد توجه قرار گرفته است.

در رویکرد پذیرش و تعهد هدف از زندگی سالم این نیست که فرد احساس خوبی داشته باشد، بلکه هدف آن فراتر از داشتن یک احساس خوب است. سلامت روان شناختی این است که ما همین‌طور که احساسات خوب را تجربه می‌کنیم،

بتوانیم با افزایش ظرفیت روانی، احساسات بد را نیز بدون تلاش برای کنترل یا سرکوب آن‌ها تجربه کنیم. زمانی که تنها داشتن احساسات مثبت و کاهش تجارب منفی اهمیت پیدا می‌کنند و احساسات اعمال ما را تعیین می‌کنند ما قادر نخواهیم بود تا این احساسات را آزادانه و بدون دفاع درک کنیم. در خلال فرآیندهای کلامی، بیماران هیجانانگیز را شدیدتر از میزان واقعی آن‌ها درک می‌کنند و این می‌تواند به تشدید آسیب‌های روانی منجر شود. زمانی که راهبرد اجتناب هیجانی مورد استفاده قرار گیرد، هیجانانگیز و احساسات دردناک و باور و عقاید مرتبط با آن نیرومندتر و شدیدتر می‌شود (Sianturi et al., 2018; cited by Hamedi Rostami et al., 2022). اما، در درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد به بیمار کمک می‌شود تا هیجانانگیز و احساسات منفی را به جای تلاش برای کنترل و اجتناب از آن‌ها صرفاً به عنوان احساسی گذرا ببیند و بدون قضاوت مورد مشاهده قرار دهد و خود را اسیر احساسات و افکار آزار دهنده نسازد (Khazraee et al., 2018; cited by Hamedi Rostami et al., 2022) و به این طریق در مورد زنان تحت مطالعه این روند می‌تواند به آن‌ها در افزایش سطح سلامت روان کمک کند. بنابراین در درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد به بیمار کمک می‌شود تا هیجانانگیز و احساسات منفی را به جای تلاش برای کنترل و اجتناب از آن‌ها صرفاً به عنوان احساسی گذرا ببیند و بدون قضاوت مورد مشاهده قرار دهد و خود را اسیر احساسات و افکار آزاردهنده نسازد (Khazraee et al., 2018; cited by Hamedi Rostami et al., 2022). از این روست که این رویکرد درمانی بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. با این حال علی‌رغم شیب تند گرایش به جراحی زیبایی و اثبات وجود اختلال و مشکلات روانشناختی در افراد متقاضی جراحی زیبایی، پژوهش‌های اندکی در حوزه کاربست درمان‌های روانشناختی اثربخش ثبت شده است؛ بنابراین لازم است پژوهشگران آتی به این مقوله توجه ویژه داشته باشند.

حامی مالی

هزینه‌های این مطالعه توسط نویسندگان مقاله تامین شد.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان سهم یکسان در مقاله داشته‌اند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

- Alotaibi, A. S. (2021). Demographic and cultural differences in the acceptance and pursuit of cosmetic surgery: a systematic literature review. *Plastic and Reconstructive Surgery Global Open*, 9(3). [\[Link\]](#)
- Babadi, A., Kajbaf, M. B., Nouri, Abulqasem., Abedi, M., Dardegan, K. (2019). Investigating the effectiveness of cognitive-behavioral therapy on body mass index, waist and hip circumference and self-esteem in obese women applying for abdominal cosmetic surgery. *Iranian Journal of Surgery*, 27 (1), 41-49. [in Persian] [\[Link\]](#)
- Bani Torfi, M., Homaei, R. (2020). Effectiveness of acceptance and commitment therapy on differentiation of self, body dissatisfaction and negative evaluation in women of visiting beauty centers. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 7 (5) :130-144. [in Persian] [\[Link\]](#)
- Darajati, A A., Rezaee, O. 920230. Predicting the Symptoms of Body Dysmorphic Disorder based on the amount of use of Social Networks and defense mechanisms in the Clients of Cosmetic Surgery Centers. *Rooyesh* 11 (11) :63-72. [in Persian] [\[Link\]](#)
- Eftekhar, T., Hajibabaei, M., Deldar Pesikhani, M., Rahnama, P., & Montazeri, A. (2019) Sexual quality of life, female sexual function, female genital self- and body image among women requesting genital cosmetic surgery: a comparative study, *Psychology & Sexuality*, 10:2, 94-100. [in Persian] [\[Link\]](#)
- Farshidfar, Z., Dastjerdi, R., & Shahabizadeh, F. (2013). Acceptance of Cosmetic Surgery: Body Image, Self Esteem and Conformity. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 84, 238-242. [\[Link\]](#)
- Fathi, Z., & Latifi, Z. (2023). Comparing the Effectiveness of Body Appreciation Training and Self-Healing Training for Food Cravings and Weight Control Self-Efficacy among Overweight Women. *Positive Psychology Research*, 8(4), 75-94. [in Persian] [\[Link\]](#)

- Hamed Rostami, FZ., Mohammadian Akerdi, E., Dehrouyeh, S., Andalib Sahnesaraee, M. (2022). The Effectiveness of Acceptance and Commitment Therapy on Body Deformity and Psychological Well-Being in Women Seeking Cosmetic Surgery: A Quasi-Experimental Study. *JRUMS*, 20 (12) :1323-1338, [in Persian] [[Link](#)]
- Hedayat, M., Nazari poshtkahi, M. (2023). The right to beautify and its ethical management in an applicant for cosmetic surgery with an Islamic approach, *Research Quarterly in Islamic Ethics*, 16 (59), 7-7. [in Persian] [[Link](#)]
- Hemmati, E., Habibimoghaddam, N. (2020). The effect of social networks on the tendency of women to have maxillofacial cosmetic surgeries in Ahvaz in 2019. *Jundishapur Scientific Medical Journal*, 19(3), 277-284. [in Persian] [[Link](#)]
- Hosseini, N., Asadi, M., Hijazi, M. (2020). The causes of women and girls' tendency towards facial cosmetic surgery in Zanjan city: a phenomenological study, *Iranian Journal of Surgery*. 28 (1,2), 41-55. [Persian] [[Link](#)]
- Hosseini, Z., Karbalaee Mohammad Meigouni, A., & Geramipor, M. (2018). Structural model of relationships between body image, illogical beliefs, mental health in applicants of cosmetic surgery. *Thoughts and Behavior in Clinical Psychology*, 13(48), 17-26. [in Persian] [[Link](#)]
- Jalali Farahani, M. (2021). The effectiveness of group therapy based on commitment and acceptance on body mass index in obese people, *Journal of Applied Research in Management and Human Sciences*, 2(2), 1-8. [in Persian] [[Link](#)]
- Jang, B., & Bhavsar, D.R. (2019). The Prevalence of Psychiatric Disorders Among Elective Plastic Surgery Patients. *Eplasty*, 18; 19: e6. eCollection. [[Link](#)]
- Kabiri Agh Ziarat, S., Taheri, A., & Abolmaali, K. (2023). The Mediating Role of Self-Compassion in the Relationship between Perceived Stress and Body Image with the Mental Well-Being of Female Athletes in Tehran. *Journal of Excellence in counseling and psychotherapy*, 12(46), 1-10. [in Persian] [[Link](#)]
- Kazei, D.D., & Lin S.J. (2019). Discussion: Reevaluating the Current Model of Rhinoplasty Training and Future Directions: A Role for Focused, Maneuver-Specific Simulation. *Plastic and Reconstructive Surgery*, 144(4):606e-607e. [[Link](#)]
- Khabbaz Sabet, S., poladi Rishchri, A., keykhosrovani, M., & Bahrani, M. (2023). The Relationship between Tendency to Cosmetic Surgery with Negative Body Image and Irrational Beliefs in Women Applying for Cosmetic Surgery: Mediation Role of Cognitive Emotion Regulation. *Health Psychology*, 11(44), 31-50. [in Persian] [[Link](#)]
- Mokhtari F, Hatami H, Ahadi H, Sarami Foroushani G. (2021). Effectiveness of cosmetic nose surgery on psychological well-being, quality of life, and body image in applicants of cosmetic surgery. *Journal of Psychological Science*. 20(99), 365-378. [in Persian] [[Link](#)]
- Oveisi, H., Monirpour, N., Zargham Hajebi, M. (2023). Model of ego strength based on the object relations and mediating role of the personality organization in people applying cosmetic head and face surgery. *Rooyesh* 12 (1) :145-154. [in Persian] [[Link](#)]
- Pakandish, S., kraskyan, A., & jomehri, F. (2020). Comparing the Effectiveness of Schema Therapy and Cognitive-Behavioral Therapy on Quality of Life and Body Image of Obese Women. *Journal of Excellence in counseling and psychotherapy*, 9(34), 20-32. [in Persian] [[Link](#)]
- Pirahari, N., & Bidaran, S. (2018). Social Factors Affecting on Women's Tendency to Cosmetic Surgery. *Quarterly Journal of Woman and Society*, 8(32), 229-246. [in Persian] [[Link](#)]
- Pruzinsky T. (2019). Caring for Plastic Surgery Patients Experiencing Significant Psychological Disturbance: The Foundational and Enduring Contributions of Milton T Edgerton, MD. *Journal of Craniofacial Surgery*, 30(2):294-297. [[Link](#)]
- Rabi, M., Mashayekh, M., Hatami, M., Zam, F., Shabani, S. (2023). The effectiveness of schema therapy on fitness evaluation and worry about not accepting the application in women applying for cosmetic surgery. *Rooyesh*, 12 (5) :119-128. [in Persian] [[Link](#)]
- Rahardja, C. T. (2022). Enhancing Physical Appearance On Self Esteem: The Intensity Of Learning As A Moderation. *Wahana: Jurnal Ekonomi, Manajemen dan Akuntansi*, 25(1), 1-12. [[Link](#)]
- Roustaei, A., Koushki, M., Yazdi-Ravandi, S., Bakhshi Pour, B., Shokoh Far, O. (2021). The effectiveness of mindfulness-based cognitive therapy on distress tolerance, body image, and mindfulness in women seeking cosmetic surgery. *Advances in Cognitive Sciences*, 23 (2) :72-84. [in Persian] [[Link](#)]
- Sadeghi, N., Moradi, A., Hasani, J., Mohammadkhani, S. (2018). Cognitive, emotional and behavioral dimensions of body image in women interested in cosmetic surgery. *Jdc*, 9 (2) :100-112. [in Persian] [[Link](#)]

- Sajadi, E., Jabalameli, S. (2019). The effect of group positive psychotherapy on social competence of women candidates for cosmetic rhinoplasty. *Jdc*, 10 (3) :148-160. [in Persian] [[Link](#)]
- Salehahmadi, Z., Rafie, S R. (2012). Factors Affecting Patients Undergoing Cosmetic Surgery in Bushehr, Southern Iran. *WJPS*; 1 (2), 99-106. [in Persian] [[Link](#)]
- Salehi, M., Rajabi, S., Dehghani, Y. (2019). The prediction of body dysmorphic disorder based on emotional schemas, attachment styles, and personality traits in individuals prone to cosmetic surgery. *Journal of Psychological Science*. 18(73), 77-87. [in Persian] [[Link](#)]
- Shafiabady, A., Hasani., J., & Yari, M. (2023). Comparing effectiveness of emotion-focused cognitive-behavioral therapy and mindfulness based cognitive therapy on body image and cognitive emotion regulation in adolescent girls interested in cosmetic surgery. *Psychological Achievements*, 30(1), 19-36. [in Persian] [[Link](#)]
- Shahheydari, A., Nekooi, H., Khodaei, T., Ghasemi, P. (2023). The Role Attachment Styles and Body Shame In Predicting Rejection Sensitivity And Body Appreciation In Cosmetic Surgery Applicants. *IJPN*, 11 (5) :28-39. [in Persian] [[Link](#)]
- Sharifinia, R., Bahrami, H., & Farrokhi, N. A. (2020). Compare and Contrast the Maladaptive Schemas of Fashion and Beauty of the Younger and Older Generations and their Role in Family Conflicts. *Journal of Excellence in counseling and psychotherapy*, 9(33), 34-46. [in Persian] [[Link](#)]
- Shomali Ahmadabadi, M., & Barkhordari Ahmadabadi, A. (2023). The effect of self-confidence training based on choice theory on perfectionism and self-efficacy of girls surviving marriage. *Cognitive Analytical Psychology Quarterly*, 14(52), 77-90. [in Persian] [[Link](#)]
- Sohrabi, F. (2011). Assessment of psychopathological profile in applicants for cosmetic surgery. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 13(51), 9-260. [in Persian] [[Link](#)]
- Tajvar, M., Pourfarokh, P., Bahmanziari, N., Jaafaripooyan, E., Nazari, M., Sajadi, HS. (2023). Management of cosmetic surgery in iran: challenges and solutions. *Tehran Univ Med J*, 81 (1), 38-48. [in Persian] [[Link](#)]
- Talebidalir, M. (2023). Meta-analysis of psychological and social factors affecting the tendency to cosmetic surgery in Iran. *The Women and Families Cultural-Educational*, 18(63), 49-82. [in Persian] [[Link](#)]
- Tamannaei, F., & Nejat, P. (2023). Effect of viewing female Instagram influencers' selfies on women's attitudes and tendency toward cosmetic surgery as mediated by facial dissatisfaction. *Applied Psychology*, 17(3), 168-143. [in Persian] [[Link](#)]
- Tavakoli, Z., Ghadampour, E., Bagheri, N., Tanha, Z. (2023). Comparison of the efficacy of positive psychotherapy and schema therapy on illogical beliefs and body image in women seeking cosmetic surgery. *Rooyesh*, 11 (12), 195-206. [in Persian] [[Link](#)]
- Teymouri, L., Rajaei, A., Mahmoudinia, M., & Shahparast, S. (2021). Effects of Cosmetic Reconstructive Surgery of sexual organs (Colporrhaphy) on improving the sexual satisfaction in married women. *The Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility*, 24(11), 52-58. [in Persian] [[Link](#)]
- Tourani, F., aghaei, H., Haji Aghaei, L., & Sanei, A. (2023). Comparing the Effectiveness of Metacognitive Therapy and Emotion Regulation Skills on Fashion Orientation, Irrational Beliefs and Thought-Action Fusion in Women Applying for Cosmetic Surgery. *Journal of Modern Psychological Researches*, 18(70), 31-39. doi: 10.22034/jmpr.2023.16509. [in Persian] [[Link](#)]
- Wang, X., Teng, F., Chen Z., & Poon, K. T. (2020). Control my appearance, control my social standing: Appearance control beliefs influence American women's (not men's) social mobility perception. *Personality and Individual Differences*, 155, 109629. [[Link](#)]
- Yousefi, A., taheer, M., Aghaeae, H., & bagherinia, H. (2023). Body Image Anxiety in Women; Comparison of Two Cognitive-Behavioral and Interpersonal Treatment Approaches. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*, 29(6), 833-846. [in Persian] [[Link](#)]
- Zoghhipaidar, M. R., Karami, A., & Nabizadeh, S. (2018). Compare body image disorder, body dysmorphic disorder and fashion trends in cosmetic surgery applicants and non-applicants. *Health Psychology*, 7(26), 7-24. [in Persian] [[Link](#)]